

listening, observing and being thoughtful, traits which have been visible in our communities and which will be made visible again in our early learning and care settings as we progress to a new stage of life.

References:

1. Available at: <https://www.earlychildhoodireland.ie/scealta-blog/pedagogical-leadership/>
2. Available at: <https://mccormickcenter.nl.edu/library/why-pedagogical-leadership/>
3. Available at: https://www.acecqa.gov.au/sites/default/files/2019-05/QA7_TheRoleOfTheEducationalLeader.pdf
4. Available at: <https://www.icsl.org.in/post/essential-elements-of-pedagogical-leadership>

*Дзекановська О. В., Гура Т. В.
м. Харків, Україна*

Національний технічний університет
“Харківський політехнічний інститут”

ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ У СТУДЕНТІВ - ПСИХОЛОГІВ 1 КУРСУ

Інноваційні процеси, що відбуваються в Україні пов'язані з оновленням суспільно-політичного життя, стабілізацією соціально-економічного становища населення, модернізацією освіти, висувають принципово нові вимоги до професійної підготовки молодих фахівців. Державою визначено соціальне замовлення на виховання професійно компетентного, морально розвиненого, конкурентоспроможного фахівця, що володіє лідерськими якостями, здатного до співпраці, готового самостійно приймати рішення в ситуації вибору, нести відповідальність за долю країни, її національну безпеку.

Успіх у професійній сфері багато в чому залежить від внутрішніх, прихованих резервів людини, часто позначаються як потенціал. Поняття “потенціал” визначають як гіпотетично позначені можливості, які при певних педагогічних умовах обіцяють або зумовлюють професійну успішність. Але без проведення цілеспрямованої, заздалегідь запланованої роботи з його формування потенціал має досить незначний шанс реалізуватися, ставлячи під загрозу ефективність самореалізації професіонала в цілому.

Студенти - це найбільш активна, сприйнятлива до дії і орієнтована на

перспективу частина молоді. Аналіз психолого-педагогічної літератури з даної тематики довів, що проблемі формування лідерських якостей у студентів закладів вищої освіти присвячена велика кількість досліджень. У сучасних зарубіжних дослідженнях проблеми лідерства представлені дуже широко, їх вивчають такі відомі вчені, як Р. Богардус, Ж. Блондель, Б. Басьо, Д. Дженнінгс, К. Левін, Р. Стогдилл, Р. Такер, С. Хук, А. Херманн та інші. Вони акцентують увагу на важливості розвитку лідерських якостей особистості в процесі здобуття вищої освіти.

Основною умовою формування і розвитку лідерської поведінки у студентів 1 курсу є створення ситуацій, в яких особистість може успішно розвиватися, а саме, це сюжетно-рольові та ділові ігри, тренінги, змагання і т. д. Існує така позиція, що активізація лідерського потенціалу студентів найбільш успішно здійснюється в позааудиторний час. Це обумовлюється тим, що ця діяльність студентів у ЗВО є ключовим фактором, який впливає на розвиток їх внутрішнього потенціалу. Вона сприяє розвитку духовних і моральних якостей студентів, що дозволяють їм вибудовувати свою діяльність відповідно до загальноприйнятих цінностей і традицій. Ця діяльність спонукає студентів проявляти суб'єктну позицію в здійсненні вибору змісту, форм і методів соціальної діяльності; сприяє розвитку креативних і організаторських якостей студентів, розвиває культуру їх мислення. Активізація лідерського потенціалу студентів у позааудиторний час розглянута як цілісний і цілеспрямований процес.

Формування лідерських якостей неможливо без участі студентської молоді 1 курсу в громадській діяльності, в роботі молодіжних організацій і об'єднань, в органах студентського самоврядування. Органи студентського самоврядування, залучені в соціально значущу діяльність у внутрішньому і зовнішньому соціумі, можуть виступати механізмом формування лідерських якостей особистості студента 1 курсу.

Модель процесу формування лідерських якостей студента 1 курсу передбачає тісну взаємодію педагога і студента і складається з наступних блоків: цільового блоку (цілі, завдання), діагностично-аналітичного блоку (дослідження характерологічних особливостей і лідерського потенціалу студентів, аналіз отриманих результатів), блоку змісту (теоретичний і практичний компоненти змісту діяльності); організаційно-діяльнісного блоку (технології роботи з активістами самоврядування); оціночно-результативного блоку (показники і рівні сформованості лідерських якостей студентів).

Таким чином, в результаті дослідження були відзначені позитивні моменти роботи зі студентами – психологами 1 курсу, а саме: 1) мотивація студентів 1 курсу навчатися лідерству, займатися самовихованням, вдосконалювати свої вміння; 2) бажання студентів-першокурсників вести самостійну практичну діяльність, що сприяє розвитку лідерського

потенціалу; 3) особливу атмосферу діловитості і зацікавленості в успішності один одного серед студентства; 4) гордість за свою причетність до когорта активістів навчального закладу.

Список літератури:

1. Банкурова Л. Н. Развитие студенческого самоуправления в условиях процесса демократизации высшей школы (середина 80-х начало 90-х годов) Текст.: автореф. канд. истор. наук. М. – 1991. – С. 27
2. Белякова И. В. Социально-психологические особенности проявления лидерства в студенческих группах Текст: дис. канд. психолог, наук: 19.00.05. М. – 2002. – С. 197
3. Воробьев А. А., Сигневич С. А., Чуркин А. Д. Законы лидерства // Управление персоналом. – 2007. – № 12. – С. 17–22
4. Иванова А. Б. Теоретические аспекты активизации лидерского потенциала личности студентов вуза в процессе их внеучебной деятельности // Мир науки, культуры, образования. Горно-Алтайск. – 2010.
5. Уильям С. Байхэм, Одри Б. Смит, Мэтью Дж. Пизи. М. Воспитай своего лидера. Как находить, развивать и удерживать талантливых руководителей Текст.: пер. с англ. / Уильям С. Байхэм, Одри Б. Смит, Мэтью Дж. Пизи. М.: Вильяме. – 2002. – С. 416

УДК 159.9

*Другов О. В., Підбуцька Н. В.
м. Харків, Україна*

Національний технічний університет
“Харківський політехнічний інститут”

ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА САМОАКТУАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

Успішність професіонала крім спеціальних знань, умінь, навичок, пов'язана з його особистісними особливостями, прагненням до саморозвитку, самоактуалізації.

Багато дослідників відзначають, що відповідність фахівця займаному робочому місцю - гарантія високої ефективності, продуктивності його праці і, одночасно, це запорука його власного благополуччя, запорука почуття повноти життя, які зазвичай супроводжують людину з щасливою долею.

Висловлюючи професійне перевагу, людина виражає в професійній термінології свою ідею того типу людини, якою вона є, входячи в професію, вона шукає втілення концепції себе, стверджуючись в професії, вона досягає самоактуалізації (Холланд).